

Sygn. akt VI Ka 11/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Tomasz Skowron

Protokolant Małgorzata Pindral

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Kamiennej Górze A. K.

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2017 roku

sprawy **P. D.** ur. (...) w W., s. J. i B. z domu D.

oskarżonego z art. 180a kk

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze

z dnia 9 września 2016 r. sygn. akt II K 266/16

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonego P. D. w ten sposób, że wymierzoną mu karę grzywny obniża do 100 (stu) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 50 (pięćdziesiąt) złotych;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 złotych i wymierza mu opłatę w wysokości 500 złotych za obie instancje.

Sygn. akt VI Ka 11/17

UZASADNIENIE

P. D. oskarżony został o to, że:

w dniu 14.09.2015 roku w L., woj. (...), nie stosując się do wydanej przez Prezydenta Miasta S. (...) W. w dniu 22.10.2010 r. decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami w zakresie prawa jazdy kat. B, prowadził po drodze publicznej samochód marki M. (...) o nr rej. (...),

tj. o czyn z art. 180a k.k.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze wyrokiem z dnia 9 września w sprawie II K 266/16:

1. P. D. uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w części wstępnej wyroku, stanowiącego występki z art. 180a k.k. i za to na podstawie art. 180a k.k., wymierza mu karę grzywny w wysokości 200 (dwustu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 50 (pięćdziesięciu) złotych;

2. na podstawie art. 627 k.p.k. i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od P. D. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 70,00 zł z tytułu kosztów sądowych i wymierzył mu opłatę w kwocie 100,00 zł.

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca oskarżonego, na podstawie art. 427 § 1 i § 2 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił:

1. obrazę prawa procesowego (art. 438 pkt 2 k.p.k.), tj. art. 410 k.p.k., poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z dokumentów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy:

a) Paszportu P. D. serii (...),

b) Zaświadczenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Ukrainy z dnia 18 października 2012 r. (...) wraz z tłumaczeniem,

c) Karty Egzaminacyjnej Kierowcy P. D. ze Szkoły (...) w I. – F. na Ukrainie z dnia 19 października 2012 r. wraz z tłumaczeniem,

d) Świadectwa ukończenia kursu szkolenia, dodatkowego szkolenia kierowców serii (...) wraz z tłumaczeniem,

e) odpisu Wyroku Sądu Rejonowego we Włocławku, Wydział II Karny, z dnia 19 kwietnia 2013 r.

2. dokonanie błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mających wpływ na jego treść (art. 438 pkt 3 k.p.k.) w postaci pominięcia przy rekonstrukcji stanu faktycznego sprawy:

a) faktu, iż P. D. w okresie od dnia 29.08 2012 r. do dnia 18.10.2012 r. ukończył kurs szkolenia dla kierowców w Szkole (...) w miejscowości I. – F., Ukraina i uzyskał prawo jazdy seria (...), a tym samym miał uprawnienia do prowadzenia pojazdów kat. B i C;

b) faktu, iż oskarżony został uniewinniony o prowadzenie w dniu 3 listopada 2012 r. pojazdu po drodze publicznej nie mając wymaganych przepisami uprawnień, tj. wykroczenia z art. 94 § 1 Kodeksu Wykroczeń i został prawomocnie uniewinniony od tego zarzutu Wyrokiem Sądu Rejonowego we Włocławku, Wydział II Karny, z dnia 19 kwietnia 2013 r., sygn. akt II W 2124/12,

które to błędne ustalenia faktyczne spowodowały, że Sąd Rejonowy nie zastosował przepisu art. 30 k.k., którego przesłanki zostały zrealizowane, a który wyłączył winę sprawcy.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 437 § 1 i § 2 k.p.k. obrońca oskarżonego wniósł o:

I. zmianę wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego P. D. od zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego choć doprowadziła do zmiany wyroku na korzyść P. D. nie zasługuje na uwzględnienie.

Pierwszy z zarzutów apelacji dotyczący obrazę prawa procesowego poprzez nie przeprowadzenie dowodów z dokumentów w postaci: paszportu P. D., zaświadczenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Ukrainy, karty egzaminacyjnej kierowcy, świadectwa ukończenia kursu szkolenia oraz odpisu wyroku Sądu Rejonowego we Włocławku z dnia 19 kwietnia 2013r. wraz z uzasadnieniem jest zarzutem oczywiście niezasadnym. Autor apelacji przeoczył bowiem, że na rozprawie w dniu 9 września 2016r. Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze przeprowadził dowody z tych dokumentów w oparciu o przepis art. 394§1 i 2 k.p.k. (k. 88v.).

Drugi z zarzutów apelacji zdaniem sądu II instancji został sformułowany w sposób nieprawidłowy. Z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wynika wprost żeby sąd meriti dokonując rekonstrukcji stanu faktycznego dokonał ustaleń co do kwestii w nim wskazanych, tj. co do tego, że oskarżony P. D. ukończył na Ukrainie kurs szkolenia kierowców i nabył w wyniku tego prawo jazdy oraz co do tego, że wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2013r. Sąd Rejonowy we Włocławku uniewinnił go od popełnienia wykroczenia z art. 94§1 k.w., tym niemniej jednak z lektury rozważań wynika, iż sąd rejonowy fakty te przyjmuje do wiadomości i uwzględnia. Nie zakwestionował bowiem ten

sąd wyjaśnień, w których oskarżony powołał się na te okoliczności. Nie może być zatem skutecznie podniesiony zarzut błędu w ustaleniach faktycznych.

Zarzut ten powinien wskazywać na nie zastosowanie przez sąd przepisu art. 30 k.k. (co poniekąd autor apelacji in fine zarzutu uczynił), a zatem obraza prawa materialnego. Ten zaś (zarzut obraza prawa materialnego) może mieć miejsce jedynie wówczas, gdy skarżący zarzuca dokonanie błędnej wykładni zastosowanego przepisu, zastosowanie nieodpowiedniego przepisu lub niezastosowanie określonego przepisu w sytuacji, gdy jego zastosowanie jest obowiązkowe, ale pod jednym warunkiem – a mianowicie, że czyni to bez kwestionowania dokonanych przez sąd ustaleń faktycznych. Innymi słowy obraza prawa materialnego może być przyczyną odwoławczą jedynie wtedy, gdy ma ona charakter samoistny (Dariusz Świecki w Kodeks postępowania karnego Komentarz - pod red. Jerzego Skorupki, wyd. C.H.Beck Warszawa 2015, s.1122).

W ocenie sądu odwoławczego sąd rejonowy nie dopuścił się obraza prawa materialnego poprzez niezastosowanie kontratypu z art. 30 k.k.

Przepis art. 30 k.k. stanowi, iż nie popełnia przestępstwa, kto dopuszcza się czynu zabronionego w usprawiedliwionej nieświadomości jego bezprawności; jeżeli błąd sprawcy jest nieusprawiedliwiony, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.

Termin „nieświadomość bezprawności” oznacza, że sprawca nie zdaje sobie sprawy z tego, iż jego czyn jest sprzeczny z obowiązującym prawem, tzn. z jakąkolwiek jego dziedziną. Wystarczy zatem, że jest sprzeczny np. z prawem cywilnym lub administracyjnym. W każdym razie punktem odniesienia nieświadomości nie są tu wyłącznie unormowania prawa karnego. Świadomość bezprawności czynu nie musi oznaczać świadomości, że dany czyn jest zabroniony pod groźbą konkretnej kary, wystarczy by sprawca miał świadomość tego, że czyn jest niedozwolony w świetle przepisów prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 1982r., sygn. V KRN59/82, OSN prok. Gen. 1982, nr 8, poz. 131). Świadomość bezprawności czynu (i odpowiednio nieświadomość bezprawności) nie oznacza świadomości karalności czynu, lecz jedynie świadomość, że czyn jest sprzeczny z jakąś normą prawa składającą się na porządek prawny (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2003r., sygn. V KK 326/02, LEX nr 80292).

Przy ocenie kiedy nieświadomość bezprawności czynu jest usprawiedliwiona należy uwzględnić standard obiektywno – indywidualny badania usprawiedliwienia deficytu informacji kształtującego ocenę prawną czynu sprawcy.

Błąd usprawiedliwiony co do bezprawności czynu może zająć przede wszystkim wówczas, gdy:

- 1) Sprawca otrzymał informację co do prawidłowej interpretacji przepisów prawa ze strony kompetentnego organu władzy publicznej (zgodnie z zasadą zaufania obywateli do państwa) lub ze strony wiarygodnego podmiotu świadczącego w obrocie doradztwo profesjonalne
- 2) Zaistniały nieprawidłowości w publikacji aktu prawnego, które utrudniały realną dostępność do oficjalnego tekstu w organie promulgacyjnym
- 3) Czyn dotyczył przestępstw o charakterze mala prohibita, w odniesieniu do których świadomość bezprawności może być pozyskana jedynie z lektury odpowiednich regulacji prawnych. (Michał Królikowski w Kodeks karny Część ogólna Tom I, wyd. C.H.Beck Warszawa 2015, s.551)

Odnosząc powyższe uwagi do realiów niniejszej sprawy stwierdzić należy, że oskarżony P. D. nie może powołać się na usprawiedliwiony błąd co do bezprawności zarzucanego mu czynu. Oskarżony przecież doskonale wiedział, że Decyzja Prezydenta Miasta (...) W. z dnia 22 października 2010r. o cofnięciu mu uprawnień do kierowania pojazdami nie została cofnięta, czy uchylona. Fakt, że oskarżony pomimo to kierował na terenie Polski samochodami świadczy, iż nie respektował on tego administracyjnego nakazu. To, że oskarżony w międzyczasie uzyskał uprawnienia do kierowania pojazdami na terenie Ukrainy w żaden sposób nie zmieniło jego sytuacji prawnej w Polsce. Powoływany w apelacji obrońcy wyrok Sądu Rejonowego we Włocławku z dnia 19 kwietnia 2013r., w którym sąd ten uniewinnił

go od popełnienia wykroczenia z art. 94§1 k.w. (budzący zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszym składzie poważne zastrzeżenia co do jego słuszności) nie przesądził przecież o nieważności wydanej wcześniej decyzji administracyjnej. Sąd ten wskazał jedynie w pisemnym uzasadnieniu, że uzyskany na Ukrainie dokument uprawnia oskarżonego do kierowania pojazdami. W tym miejscu należy zaznaczyć, że sąd odwoławczy w pełni akceptuje stanowisko sądu rejonowego odnośnie zagadnień dotyczących uznawania „obcego” prawa jazdy za dokument uprawniający do kierowania pojazdami na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (str. 3-4 uzasadnienia) i przyjmuje je jako własne. Sąd też nie ma powodu ponownego przytaczania go w tym miejscu. Przepis art. 180a k.k., którego popełnienie zarzucono oskarżonemu P. D. stanowi o konsekwencjach prowadzenia pojazdu mechanicznego mimo decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami, a nie kierowania pojazdami bez wymaganego dokumentu. Dopiero w sytuacji, gdyby uzyskał od właściwego podmiotu (Prezydenta Miasta (...) W.) informację o uchyleniu, cofnięciu decyzji z dnia 22 października 2010r. oskarżony mógłby powoływać się na swoją nieświadomość co do bezprawności czynu (z art. 180a k.k.).

Wobec powyższego stwierdzić należy, że apelacja obrońcy oskarżonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy zmienił jednak wyrok na korzyść oskarżonego. W ocenie tego sądu bowiem wymierzona oskarżonemu za przypisany mu czyn kara grzywny w ilości 200 stawek dziennych przy przyjęciu, że jedna stawka odpowiada kwocie 50zł. jest karą rażąco, niewspółmiernie surową. Zważywszy na okoliczności przedmiotowego zdarzenia uwzględniając przy tym stopień zawinienia oskarżonego, jak i stopień społecznej szkodliwości tego konkretnego czynu wystarczającym będzie wymierzenie oskarżonemu kary grzywny w ilości 100 stawek dziennych. Sąd też w taki sposób sąd okręgowy obniżył wymierzoną oskarżonemu P. D. karę.

W pozostałej części zaskarżony wyrok jako słuszny należało utrzymać w mocy.

W związku z nie uwzględnieniem apelacji wywiezionej przez obrońcę oskarżonego sąd obciążył oskarżonego kosztami postępowania odwoławczego (art. 636§1 k.p.k.) i wymierzył mu opłatę za obie instancje, gdyż zmienił orzeczenie o karze (art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych).